

Friedensklänge

Zeitschrift der Baptisten-Gemeinden in Süd-Ost-Europa.

Ein Herr — Ein Glaube — Eine Taufe.

1917. február

Karácsony Belgrádban

Amikor feleségemmel a megszeretett Nagyszebent – ahol az istentiszteleteken szolgálhattam is – 1916. június 7-én elhagyni kényszerültünk, szívünkben szorongást éreztünk, de az Úr, akinek gondolatai a miénknél égnyre magasabbak, utunkat a legjobban rendezte el. Brünnebe kerültünk, ahol öt hónapon át testvéreinkkel sok áldott óránk volt. Főleg a prédikátorsaládnál. Fric prédikátor e nehéz helyzetben is minden lehetőt megtesz Isten országáért...

E földön vándorok vagyunk, nincs itt maradandó városunk. Sokaknak kell ezt most tapasztalniuk; bár keresné mindenki a mennyeit. 1916. október 8-án Zimonyba helyeztek át minket. Hiába kerestünk, nem találtunk ott testvéreket. Gromen testvérhez fordultunk, ő pedig Peter testvérnél érdeklődött, aki belgrádi testvéreink címét küldte el nekünk.

December 25-én áthajózhattunk Belgrád várába Isten igéjével, hogy népével egybegyűljünk. Lelkünk itt felüdülhetett. Karácsony napján, az öröm ünnepén Schmidt testvér szolt a Megváltó eljövételéről... Este karácsonyfa köré gyülekeztünk, és a zsoltárossal vallottuk: „*Jobb egy nap a te tornácaidban, hogyszem ezer másutt...*” A testvérek itt elég messze laknak egymástól, ennek ellenére vasárnaponként ige-hallgatásra kétszer jönnek össze. Nagyon sajnálják, hogy Peter testvér a háború kitörése óta nem látogathatja őket. Jó néhány testvér viszont megismerhette Belgrádot, és örvendhetnek az itteni testvérek között.

Az utcákon a háború nyoma, a romba dőlő házak jól láthatók. Nagyon vágyjuk a békét, miközben a helyreállítás elkezdődhet. Minden Isten kezében van; a maga idején majd „állj!”-t parancsol. Hű Urunk áldja meg az ő munkáját Belgrádban is.

G. Teutsch örmester

A harangtoronyból

Isten dicsőségére közölhetjük e helyen, hogy Urunk Scheffler testvérünket a kórházból hazasegítette, és otthoni ápolásban részesülhet. Teljes gyógyulására még sokáig kell Isten segítsége, ezért kitartóan kell érte imádkoznunk arra gondolva: „Sokat tehet az igaznak odaadó könyörgése.”

Új előfizetők toborzásáért e helyen keveset kongattam. A harangozó azt gondolta: háborús időkben a Friedensklänge (békehangok) úgyis sokakat készítenek az előfizetésére... Nem így történt...

Magyarországon egyedül ez a német nyelvű lap kerül kiadásra, képviseli dél- és kelet-európai missziókat, és ad hírt róla. Német gyülekezeti tagoknak ez okból is kellene olvasni a Friedensklänget, mely nem túl nagy, nem túl kicsi, nem túl olcsó, nem túl drága. Havonta 8 oldalon jelenik meg, és évi 2,80 K-ba kerül. Ha a gazda 10 kg burgonyát visz a piacra, annyit kap érte, amennyiért egy éven át a Friedensklänget. Vagy ha a gazdasszonynak jó tojó tyúkjá van, 8–14 nap alatt annyi tojást tojik neki, hogy a Friedensklänget egy évre kifizetheti.

Kedves testvéreim, a gazdag Magyarországon, vagy a Duna-menti szép császárvárosban: Rendelje meg mindenki a Friedensklänget; teljen meg a lég a béke hangjával; szelleme terjedjen szét az egész világon!

Legyen fedezve a mintegy száz, romániai előfizető kiesése. Mily jó és helyes volna, ha az előfizetők száma a 400-at elérné...

Karácsony a kórházban

(Potzner Krisztián leveléből)

Több boldog tapasztalatom volt itt. Első a szenteste. De nagyon vágyódtam családom körében lenni, sajnos hiába. Túlszűfolt termünkön könnyel telt szemmel mentem végig. A 110 beteg különféle játékot űzött; sokféle beszélgetést folytatt; karácsonyit sajnos egyet sem. Ez szívemet égette, s Isten adta nekem, hogy néhány beteget magamhoz hívjak, akiknek Lukács 2-ből a karácsonyi történetet olvastam föl, és rövid magyarázatot fűztem hozzá, melyet érdeklődéssel fogadtak. Ezután énekelni kezdtem: „Csendes éj...” Nem értem a végére, s mások is bekapcsolódtak. Éneklésünk más betegeket is odavonzott, akiknek szintén elmondtam: miről olvastam, miről beszéltem. Ekkor az egyik jegyzetfüzetet vett elő, melybe az Evangeliums Sängerből több éneket is följegyzett. Sorra énekeltek: „Nagy Isten, mi dicsérünk...”, „Hol talál a lélek...” stb. – Észrevehetően a szívekhez szólt; e terem egyre csendesebb lett, és a még kártyázók is abbahagyták játékukat; tiszteletteljes érzés szállta meg az embereket, és sokan követ-

ték példánkat: karácsonyi énekeket énekeltek magyarul, románul éjfélig. Csendesen imádkozókat, könnyezőket láttam, mint eddig egy karácsonyon sem. Ó, mennyire boldog voltam és reménykedő, amikor láttam, hogy e beteg és részben mogorva harcosokban még nincsen veszve minden.

Így telt el, rendkívüli örömben – karácsonyfa és gyertya nélkül – a karácsonyest.

Hírek a gyülekezetekből

Ráczkozár

Január 11-én Jézusban, boldogan hunyt el *Regina Rück* testvérnő, és 13-án temették el a baptista temetőben. 61 éves volt... A háború sok könnyet okozott neki. 4 fia közül egyet sem kísérhetett sírjához... Amerikában, a fronton, és hadifogságban hunytak el. Miután minden gyerekét elvették tőle... egy vágya volt csak: Krisztushoz költözni.

Ő az első baptista testvérnő, akit Ráczkozáron temettünk el. Az őt gyászoló, megözvegyült menyeit az Úr vigasztalja meg...

Áremelés

Sajnos, a Friedensklänge árát 1917-ben emelni kényszerülünk. Papír, nyomdafesték, munkabér oly mértékben emelkedtek, hogy régi áránál maradni lehetetlenség, s így a Friedensklänge ezentúl évi 3,50 koronába fog kerülni. Reméljük, hogy emiatt senki sem lesz hűtlen hozzá. Nagy segítség volna, ha az előfizetők száma gyarapodna, ha testvéreink lapunk iránt érdeklődnének.

Bibliakurzus

Budapesten február 21-től március 6-ig nagyobb bibliakurzus megtartására kerül sor. Minden magyarországi testvért, akik az igehirdetésben segítenek, kérünk: vegyenek részt a kurzuson. Mivel az élelmiszerellátás itt nagy gondot jelent, kérjük: hozzanak ételmet magukkal, hogy elkészítve, közös étkezéseken együtt fogyaszthassuk el, úgy, ahogyan a legutóbbi konferenciánkon.

Mivel a szigorú tél a mezőgazdasági munkát lehetetlenné teszi, így bizonyára többen is jöhetnek... Az otthonmaradókat kérjük, ezekben a napokban imádkozzanak értünk. Erőnk fölöttire vállalkoztunk, ezért különösképpen vagyunk Urunk segítségére utalva.

R. Scheffler, Budapest, VII. Hársfa u. 33.

1917. március

A harangtoronyból

Gyászt kell harangoznom, újra... Ezúttal a promontori (budafoki) kedves *Steiger Mátyás* testvérért szól a harangszó.

Vasárnap, március 4-én, az úrvacsora után még testvércsókot adtunk egymásnak; hétfőn este hivatalából egészségesen jött haza. Azután lett rosszul... Hajnali 4-ig egyre fokozódó fájdalmak gyötörték, azután minden földi szenvedésétől megszabadította őt az Úr.

Halálát korábbi betegsége – idegfájdalom a fejben, mely két évvel ezelőtt hónapokra ágyba döntötte, s úgy tűnt: egy éve teljesen megszabadult tőle – okozta.

Steiger testvér 1881. július 2-án, Budapesten, a Sváb-hegyen született. 18. évében tért meg, és 1900. június 3-án merítette be Meyer testvér, és vették fel a gyülekezetbe. Ifjúi erejét teljesen az Úrnak és népének szentelte. Szorgalma által lett énekesből ügyes orgonistává, dirigenssé; tolmácsból a pré-

dikátornak jó helyettesítője az igei szolgálatban. A dél-, kelet-európai német baptisták szövetsége fennállása óta, annak hűséges pénztárosa volt. Gazdag áldássá tette őt az Úr; sokan köszönik neki, amit értük tett. Az Úrtól áldott volt a családi élete is. Boldog, tizenegy évig tartó házasságukban 3 leányt és 3 fiút adott nekik az Úr. Közülük egy fiú és egy leány idő előtt – apjuk előtt – távozott az Úrhoz. Az egész család – 3–10 éves gyermekeik is – gyakran szolgált kedves lelki énekekkel a gyülekezetben... Márc. 9-én a budafoki kápolnában a temetésre sok budapesti, csepeli, budafoki testvér gyűlt össze... Meyer Henrik és R. Scheffler testvérek sem engedték meg maguknak, hogy távol maradjanak és a vigasztalás ígét ne szólják... 3 órakor Scheffler testvér az egybegyűltekkkel elénekelte: „Mind jó, amit Isten téstzen...” János 11:37 alapján arról szólt: „*Nem meglehetett volna-e ez, aki a vaknak szemét felnyitotta, hogy ez ne haljon meg?*” ... kedves testvérünk, apa, férj, fiatalon, 35 évesen ne haljon meg?...

Meyer testvér azt mutatta meg nekünk, mily különbözően szól a Biblia a halálról: pl. „*A bűn zsoldja*”, máshol viszont: szentjeinek halálát az Úr becsben tartja...

Ezután még a házban a harangozó beszélt Lk 12:42–43 alapján a hűség nagyszerűségéről...

Közösen eléneklése és Vogel testvér imája után a koporsóval elindultunk a temetőbe, melynek egyik sarkát a baptistáknak engedték át. A sírnál arra hívtuk fel a figyelmet, hogy köztünk és a halál között néha a mi számunkra is csupán egy lépés van.

A mélyen megszorodott özvegyet az Üdvözítő szavaival próbáltuk vigasztalni: „*Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem!*”

Az énekkar utolsó éneke alatt a sírásó megkezdte a szűk kamrát lezárni. Azzal a tudattal távoztunk, hogy egy drága testvérrel, az Úr szőlőjének hű munkásával vagyunk szegényebbek. Az Úrtól azt kértük: töltsé be hamarosan az űrt.

Tábori posták

Hogyan jutottam hátszországba

1916. december 5-e volt, amikor parancs érkezett: Fedezék építésére fát, követ kell szállítani a frontra!

Erős szélben, nagy hidegben 7-én indultunk és este érkezünk kocsijainkkal utunk végére, a 27 km-re levő kis faluba, 2 km-re a front mögé. Már csak négy ház állt. Ajtó, ablakok, tűzhely hiányoztak, a 106 embernek nem nyújtottak elég meleget. A hideg falak között, ellenséges tűzben alvásra gondolni sem lehetett. Belső békességet a Zsoltárok 91:1–2 és imádság adott nekem. Napok teltek el, mire meleg fedezékekbe, és szobákba kerültünk. Addigra reumám annyira előre haladt, hogy kezem, lábam megdagadt, minden ízületem fáj és esténként láz gyötört. Teljesen munkaképtelenné váltam.

December 12-én, amikor Tabon testvéreink Scheffler testvér vezetésével arról tárgyaltak: hogyan szabadulhatnék meg a katonai szolgálattól, ezredorvosunk krónikus reumatizmust állapított meg nálam, és azonnal hátszországba küldött.

Az én, és őrmesterem kérésére – nem maradhatnék-e a tábori kórházban – az orvos azt válaszolta: „Amit elrendeltem, elhiheti; ennek az embernek elege van.” Pathorcéba kerültem, a tábori kórházba. Bajtársaim nehezen búcsúztak el tőlem. Mily vigasztaló, hogy az Úrra bízhattam őket. Az üdvre vágyók közül egyről sem fog megfélekedezni... Sok beteg között találtam magam, akiket szerető kezek ápoltak. Másnap délben a tábori vasút Ozsidofba, majd Lembergbe vitt, és éjfél

után megmosakodva, tiszta ágycsukban feküdtünk. Ily élvezetben rég volt részem. Beteg testemnek nagyon jól esett. A nemes orvosi ellátást és mintaszerű ápolást nem felejttem el.

A találkozásunk Stinner testvérrel, a testvéri beszélgetés, a közös áhítat és ima megvigasztalt minket.

December 15-18-ig voltam itt, és az első napokban sok fájdalmat aludtam át. Mivel állapotom nem javult, a főorvos Magyarországra szállított. Hosszú betegszállító vonat indult el velünk 18-án este 7-kor. Presmyśl, Krakkó, Oderbergen át, 48 órás vonatkozás után érkezünk Komáromba. – Minden betegszállító vonat nagy feltűnést kelt, joggal. Vajon hányadik ez, a háború kitörése óta? Sok fáradt, elcsigázott harcos van rajtuk, akiken látni, mennyire szenvednek... Külső és belső sebeikből talán sohasem gyógyulnak meg. De a tudat: újra otthon lenni, szeretteinket látni – bizalommal tölt el... Ha sok terv, célkitűzés megghiúsult is... tudom: sokan imádkoznak értem, és akik Istent szeretik, minden a javukra van. Isten iránti bizalmam, hogy az Úr mindent jóra fordít, ez erősíti meg.

„Pöztner, Krisztián”

Kedves Friedensklänge!

Franciaország, 1917. II. 11.

Neves harangozók, akinek harangozását szívesen hallgatom, kért arra, húzzam én is a harangkötelet. Kérését szívesen teljesítem, hiszen régóta érzek indítást rá...

Zavarban vagyok: melyik harangot is húzzam? – A békeharangot? – Végtelenül fontos volna. Kissé már megmozdult, de csak zengő érc volt, a szeretet hiányzott belőle. Az én szeretetem lendítő ereje nem elégséges ahhoz, hogy a világhéke harangját mozgásba hozza. Szívesen megtenném már ma. Fedezékbe vivő utamon gyakran nézek azott csüngő harangra... Nehéz gránátok becsapódásakor halk rezdülését megértem: „Riadót jelző harangok vagyunk, a mi óránk még nem jött el... minden pillanatban bekövetkezhet; minden készen áll.” E harangok tehát felsőbb parancsra várnak; nehéz, ércnyelvüket én meg nem oldhatom. Pár órányira a fronttól, egy faluban táborozunk. Azelőtt itt istentiszteletre hívott a harangszó. Most nem lehet, a harangok nem figyelmeztetnek erre, helyettük parancs szól: „Vezényeljetek templomba vonulást!” – Számomra ostorcsattogásként hangzik. A legtöbben belső morgással ágnak ez ellen. A kemény „muszály” engem is megráz, de közben finoman megcsendül bennem a forró imádkozás vágyának halk harangszava. Igen, továbbra is ez szóljon, ennek kötelét akarom erőteljesen húzni. Bár tudnám testvéreim szívében az összeset megkondítani! Számomra úgy tűnik, hogy e harangok tisztán zengik: „Eljött a mi óránk.” – Felsőbb parancsra várnak, hogy szabadon, kényszer nélkül zúgjon szavuk a Magasságos trónjág...

Nagy várakozás feszültsége van idekint mindnyájunkban. Ellenségünk hatalmas rohama mikor indul el? Talán már holnap? Szorongat, de nem csüggedek, mert: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?” Testvér! – Imádkozunk mindnyájan a mihamarabbi békéért és győzelemért – Urunk országának mielőbbi teljes győzelméért.

G. Peters

Hírek a gyülekezetekből

Temesvár

Schlier testvér, a temesvári gyülekezet egykori prédikátora is hazaköltözött már. Március 20-án kaptam meg Schlier testvérnő levelét, melyben férje betegségéről és attól való

megszabadulásról ír. Március 21-én odasiettem, de már késő volt. Betegség miatt engedték el a katonaságtól. Mokrinban régi mesterségét próbálta folytatni – kocsigyártó –, de csak rövid ideig tehetette. 43 évesen feleségét és 4 kiskorú gyermekét hagyta hátra. 17 éves korában tért meg; Meyer testvér merítette aia, és a budapesti gyülekezet fogadta tagjául. Kolportőrként, gyülekezetvezetőként, és végül Temesváron mint prédikátor szolgált.

22-én volt a temetése... Borongós, esős napon. Baptista temető a faluban nincsen. Az egyházak nem adtak neki sírhelyet. Végül hosszas könyörgés után a nazarénusok adtak eltemetésére helyet.

Az elhunyt kívánsága szerint J. Bauer prédikátor is elment a temetésére, de csak egy nappal a temetés után ért oda. A temesvári gyülekezet meghívására vasárnap és hétfőn náluk szolgált az élet igéjével.

Franz Schenk

„Ries, Feketehegy”

Rövid időn belül háromszor álltunk a sírnál...

Először Berleth testvérék fiatal Katicája halt meg, Újvidéken. Torzsán a 73 éves Karl Tiefenthäler apó lett hazahívva. Virágvasárnapon pedig Hermine Sepper, szül. Giesen testvérnő sírjánál álltunk, aki 32 évesen 4 gyermeket – Jolán, a legfiatalabb csupán 14 napos volt – hagyott hátra a mélyen megszorodott férjnek. Súlyos szenvedései ellenére az Úrban megvigasztalódottan távozott.

Julius Peter

Budafok

Húsvéthétfő ünnepnap volt számunkra. A nőegyletünk tartotta éves ünnepét. Böven terített lelki asztalt kínáltak a helybeliek és a Pestről, Csepelről, Soroksárról érkezettek. „Anyák” – ez volt a vezértéma. Négyfajta anyáról – édesanya, nagyanya, anyós, nevelőanya – példaképeink, intő példáink a Bibliában vannak; mostohaanyákra vonatkozó példákat viszont a népből kellett vennünk. Az anyákról szóló énekek – női kar és a csepeli vegyes kar – és szavaltatok, valamint beszédek mind az épülést szolgálták.

H. Meyer prédikátor két beszédében nagyon sok jót mondott az anyákról – főleg a mostohákról és az anyósokról.

Ez alkalmon emlékeztek meg Molnár testvérnő – vasárnapi iskolai főtanító és orgonista – megtérésének 25. évfordulójáról. Ezért a nőegylet egy kis pálmát ajándékozott neki.

Prédikátorunk előbb minden élő anyját – akinek magva a kigyó fejére tapos – ismertette velünk, azután minden hívó szabad anyjáról, az odafönt való Jeruzsálemről szólt, akinél egykor Isten minden gyermeke összegyűl és örökre megpihen.

